

In memoriam:
Juhani Pietarinen (1938–2018)

Turun yliopiston käytännöllisen filosofian emeritusprofessori Juhani Pietarinen kuoli Helsingissä 79-vuotiaana 7. elokuuta 2018. Hän oli syntynyt kansakouluopettajien perheeseen Iisalmissa 16. joulukuuta 1938.

Päästyään ylioppilaaksi Kemijärven yhteislyseosta 1958 Pietarinen aloitti psykologian opinnot Helsingin yliopistossa. Filosofian kandidaatin tutkinnon jälkeen 1965 hän liittyi Suomen Akatemian tutkimusassistenttina Risto Hilpisen ja Raimo Tuomelan kanssa professori Jaakko Hintikan työryhmään, jossa rakennettiin perusta kansainvälisesti maineikkaalle suomalaiselle induktiologiikan koulukunnalle. Pietarinen sovelsi Hintikan kehittämää semanttisen informaation teoriaa empiiristen hypoteesien valinnan ongelmaan. Helsingissä vuonna 1972 valmistunut väitöskirja *Lawlikeness, Analogy, and Inductive Logic* (Acta Philosophica Fennica 26) käsitteli analogiapäätelyä induktiologiikan keinoin. Myös myöhemmissä töissään hän oli kiinnostunut argumentaation teoriasta.

Hoidettuaan filosofian professuureja Jyväskylässä ja Turussa Juhani Pietarinen sai pysyvän nimityksen Turun yliopiston käytännöllisen filosofian professorin virkaan 1976. Tästä tehtävästä hän jäi eläkkeelle kahdenkymmenenkuuden vuoden jälkeen 2002. Turussa hän oli suosittu opettaja ja jatkokouluttaja, joka aktiivisesti kehitti filosofien yhteistyötä. Hän toimi Suomen Filosofisen Yhdistyksen hallituksen jäsenenä 1975-92, vuosikirjan *Ajatus* toimittajana 1969-71 ja 1984-92 sekä valtion humanistisen toimikunnan jäsenenä 1980-82. Vuonna 1987 hänet valittiin Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi.

Käytännöllisen filosofian professorina Pietarisen kiinnostus suuntautui yhteiskuntafilosofiaan ja sen historiaan. Platonin filosofiasta ja etiikasta hän julkaisi kolme teosta. Laajaa suosiota sai hänen teoksensa *Ilon filosofia* (1992), joka käsittelee Spinozan käsitystä aktiivisesta ihmisestä. Spinozaa koskevaa tutkimustaan hän jatkoi elämänsä viimeisiin kuukausiin asti.

Pietarinen kirjoitti myös lukuisia artikkeleita ja kolumneja ammattien etiikasta, lääkintäetiikasta, ihmisen ja luonnon suhteesta sekä informaatioteknologiasta. Nämä työt, jotka kehittivät uutta ympäristöfilosofiaa ja tekniikan filosofiaa, antavat hänelle merkittävän aseman suomalaisen osallistuvan filosofian perinteessä.

Henkilönä Juhani Pietarinen oli luotettava ja reilu, miellyttävä ja maltillinen, mutta selkeästi kantaa ottava. Hänen ominaispiirteitään eettisenä rationalistina kuvaavat hyvin teosten otsikoissa käytetyt termit "ilo" ja "harmoninen mieli".

Ilkka Niiniluoto